СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 1. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 2-го січня 1946. No. 1. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 2, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

БИРНС ВПЕВНЯЄ, ЩО НЕ ВИДАВ АТОМОВОЇ ТАЙНИ СОВЄТАМ

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс, який повернув з конференції в Москві в суботу 29. грудня, склав звіт із своєї місії президентові Труманови вчасі його побуту на яхті на ріці Потомак, а в неділю 30. грудня виголосив по радіо для населення Америки промову із повідомленням про осяги на конференції з Молотовом і Бевином. Бирнс заявив, що він не передав і не передасть тайни атомової бомби Совєтам доки не буде створена забеспека Організацією Обєднаних Держав проти вживання атомової сили для воєнних цілей. Він сказав теж, що становище генерала МекАртура як найвищого команданта в Японії не буде в нічому змінене через рішення в Москві. Бирнс упевняв, що внаслідок різних компромісів вчасі конференції справа миру посунена значно вперед, бо принаймні створено апарат для відбуття мирової конференції, яка має відбутися в травні 1946 р.

Про балканські держави сказав Бирнс, що там положення не таке, як цього домагається Америка і що там нема демократичного ладу, одначе треба надіятися, що зчасом там будуть створені демократичні уряди в Румунії та Болгарії. Одну новість відкрив серкетар Бирнс, а це, що на конференції була мова про положення в Ірані, але не можна було дійти до ясного порозуміння з Совєтами.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ НА ЗІЗД О.О.Д. В ДОРОЗІ.

Делеґація Злучених Держав на зїзд асемблеї Орґанізації Обєднаних Держав виїхала в понеділок 31. грудня кораблем Квін Елизабет з Ню Йорку. Склад делеґазії такий: Едвард Р. Стетиніюс, сен. Там Конелі, сен. Артур А. Ванденберг і пані Еленор Франклин Д. Рузвелт. Секретар стейту Бирнс і заступниця делеґата конґресменка Чарлз А. Ітон з Ню Джерзі виїдуть пізніше. Асамблея має розпочати наради 10. січня 1946. в Лондоні.

БУДУТЬ ПРАЦЮВАТИ ЗА СВОБОДУ ПРЕСИ У СВІТІ.

Департамент стейту у Вашинґтоні дав інструкцію делеґатам на наради асамблеї Орґанізації Обєднаних Держав, щоб вони змісця взялися до праці для введення в життя постанови про свободу преси в цілому світі. Делеґат Стетиніюс сказав що цим буде займатися Рада для Економічних і Суспільних Справ при О.О.Д. Американські делеґати заявляли, що вони будуть старатися, щоб комісія для поширення прав людини розпочала негайно свою працю.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ПРАВА ВЕТЕРАНІВ.

Президент Труман підписав закон, який вимагає видатку 10—15 біліонів долярів на регабілітацію ветеранів другої світової війни в найближчому році. Директор законодатної програми ветеранів Омар Кечам твердить, що це лише початок видатків, бо впродавж найближчих 25 літ видатки на здійснення прав ветеранів досягнуть суми до сто біліонів долярів.

БЮРА ПРАЦІ ДАЛИ РОБОТУ ТРЬОМ МЛІОНАМ.

Секретар праці Луїс Б. Швеленбак проголосив привітне поздоровлення з нагоди Нового Року до всіх працівників, які дістали роботу через Юнайтед Стейтс Емплоймент Офис, а при цій нагоді подав до прилюдного відома деякі цифри з діяльности цього бюра. Він каже, що від дня перемоги над Японією було 42,000,000 зголошень чи там розмов у різних бюрах цеї служби. Ті, що голосилися за роботою дістали до вибору 6,200,000 становищ, а з таких предложень скористали принаймні 3,000,000 людей, які обняли роботу. Між ними було пів міліона ветеранів другої світової війни. Секретар Швеленбак заповів, що в 1946 році бюра будуть ще більше діяльні.

УНРРА НЕ ВСИЛІ ЗАСПОКОЇТИ ПОТРЕБ ЕВРОПИ.

Потреби світу після війни такі великі, що УНРРА при всій своїй запопадливости і багатствах не зможе їх заспокоїти — твердить генеральний директор УНРРА Герберт Г. Лімен. Він каже, що Европа перебуває найстрашнішу зиму від 300 літ і нужда та недуги в Европі такі, що нема сили, яка моглаб все те злагодити. Одначе, як твердить Лімен, американці мусять робити все, що в їх силі, щоб ратувати людство. Ухвалений конгресом фонд для допомоги УНРРА в сумі $750,000,000 дасть хоч потіху нещасливим, що хтось ними журиться. Лімен виявив, що крім ЗлученихДержав прийшла в поміч Канада із $77,000,000, а Велика Британія із 75,000,000 фунтів стерлінґів. Крім цього менші держави теж спішать з такою допомогою, на яку їх стати.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

КОЛЯДА НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

ЗАКЛИК ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Українці! Браття і Сестри по крови, по вірі і по мові!

За кілька днів святкуватимемо Христове Різдво — памятку народження Того, що любов і мир людям голосив. За кілька днів засядете в кружку рідні чи приятелів до традиційної та багатої української Святої Вечері, так як Ви в домі своїх батьків, під рідною стріхою, в наших тихих селах у Старім Краю колись засідали. За кілька днів залунають святочні, веселі коляди у Ваших домах, а Ваші діти, скупчені в щасливу громадку довкола рясно освіченої ялинки, втішатися будуть Різдвяними дарунками. За кілька днів свято домашної, родинної радости завитає до нас.

На жаль — сегорік оце свято радости захмарить важка журба за наших рідних по той бік Океану. Міліони наших рідних — свояків, приятелів, односільчан та земляків — не засядуть до Святої Вечірі, бо ні даху над їх головою, ні сліду, де їх рідна хата стояла, ні вісти, де їх рідня обертається, що з нею діється, ні куска хліба, ні ложки страви, щоб до уст піднести. Не заграють їм на Христове Різдво врочисті дзвони рідної церковці, бо далеко-далеко вони від Рідного Краю. А в цім Краю, на Україні, і дзвони замовкли і коляди заніміли.

Сумом покрита рідна земля, а її діти розвіяні по світі, по чужих чужинах, в смутку і горю, в недостатку і нужді — і смерть їм в очи заглядає... Чорна їх доля, безпросвітна, і в чорнім, безпросвітнім настрою прийдеться їм Різдво Христове зустрічати.

Браття! Сестри! Українці-християни!

Ви знаєте, що щоб принести сяку-таку полекшу горю і терпінням наших страдальців, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, на основі дозволу Президентської Ради у Вашинґтоні, веде допомогову акцію поміж українським громадянством в Злучених Державах та висилає допомогу в готівці, в одежі й обуві і в харчах до наших скитальців в Европі, несе їм по силам пораду, розраду й оборону. Наше громадянство відкликнулось на зазиви цього Комітету та поспішило з своїми жертвами і датками.

Потреби наших нещасних братів і сестер за морем одначе непомірно перевисшають те, що доси наше суспільство зложило. Тому постійна жертвенність є конечна. Свято Христового Різдва, свято мира, любови і братолюбія є найвідповіднійщою нагодою, щоб наші люди, засідаючи в родиннім колі до обильно заставленої вечері, не забували на своїх рідних братів і сестер в Европі, але щоб памятали за них та поспішили їм з допомогою.

Від десятків літ було нашим усвяченим звичаєм тут, в Америці, в часі Різдвяних Свят колядувати на поміч нашим братам за Океаном. Колядовано на Рідну Школу, на Просвіту, на сиротинці і бурси, на політичних вязнів, на потерпівших від повени і т. д.

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НЕХАЙ ПІДЕ НА ПОМІЧ НАШИМ БЕЗДОМНИМ СТРАДАЛЬЦЯМ [illegible] ЄВРОПІ.

Українці! Браття і Сестри!

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет апелює оцим до Ваших щирих, братолюбних, українських сердець та взиває Вас КОЛЯДУВАТИ НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ СКИТАЛЬЦЯМ І ДАВАТИ ЩЕДРУ, ОБИЛЬНУ КОЛЯДУ НА ЦЮ ЦІЛЬ.

Зорганізуйте в кожній громаді гурти колядників, щоб пішли від хати до хати з Різдвяною Колядою на річ фонду допомоги українським жертвам війни в Европі. А ті господарі що до них зайдуть ці колядники з Різдвяною піснею нехай щиро, з усього серця, дадуть як найбільшу коляду, бо це для тих, що найбільш нещасні із нещасних. А й там, де зайдуть колядники на цю ціль, нехай господарі дому та їх гості не занедбають згадати нещасних братів та сестер, але нехай в кожній хаті скинуться поміж собою а їх поратунок.

Браття і Сестри! Христос, що в Вефлеємі народився та любов і братолюбія голосив, не забуде Вам цеї коляди, що Ви дасьте з українського, християнського серця в Його святе Імя. Нехай Вам Всевишний сторицею заплатить те, що Ви зложите на страждучих братів і сестер.

Всі жертви з коляди чи зі збірок по хатах і гостинах належить негайно слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, Pa.

ЗА ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ
Д-р Володимир Галан, голова; **Юлія Маньоська, д-р Неоніля Пелехович - Гайворонська, адв. Іван Панчук,** місто-голови; **Евген Рогач,** скарбник; **д-р Павло Дубас,** секретар.

КІНЕЦЬ ЛІҐИ НАЦІЙ

Рік 1946 буде славний з двох подій: В ньому закінчить своє існування Ліґа Націй, а зачне радити Асамблея Орґанізації Обєднаних Держав, себто загальний збір представників 51 держав. Та цікаве, що ще тепер Ліґа Націй нараховує своїми членами 32 держави. З новим роком вона ще матиме одні наради, де буде предложений звіт здіяльности Ліґи Націй упродовж війни.



НАЙБІЛЬШИЙ ПОВОЄННИЙ КЛОПІТ—СТРАЙКИ.—Сцена, яку бачимо перед собою, це нині в Злучених Державах звичайна подія. Нерозвязані повоєнні економічні проблєми є всюди причиною вибуху щораз нових страйків. Картина ця зията в Савт Ґейт, Каліфорнія. Страйкуючі слухають з похиленими головами баптиського проповідника, що молиться за скоре полагодження спору між робітниками і Дженерел Моторс.

ҐЕНЕРАЛ МЕКАРТУР ПРОТИ МОСКОВСЬКОЇ УХВАЛИ В СПРАВІ ЯПОНІЇ

З радіової промови секретара стейту Бирнса, як і з комунікату з нарад міністрів заграничних справ „Трьох Потуг" у Москві, виходить, що ті потуги погодились на поширення аліянтської контролі над Японією. Сталося це головно під натиском Совєтів, що постійно домагалися більшого голосу в цій контролі. А що Злучені Держави, як каже Бирнс, стараються доконче кооперувати з іншими державами у всіх міжнародних проблемах, то й тут треба було іти на уступки. Очевидно, що інтереси Америки є і тут забеспечені вже тим, що вдержалося вето потуг. Як відомо проти цього вета були і є Злучені Держави і Британія, але Совєти ніяк не хочуть його зректися, а тим самим воно далі існує. Та в цьому випадку оте вето може здержати у справах Японії те, чого домагаються Совєти, а проти гочо є Америка. Одначе важне тут ще й щось інше, а саме те, як віднесеться до московської ухвали в справі Японії ген. МекАртур. Отже ген. Доглес МекАртур виявив у Токіо, що він тому шість тижнів вислав секретареви Бирнсови письмо, в якому заявив, що він не годиться на Аліянтську Раду, що сидітаб в Токіо і складаласяб з представників чотирьох потуг: Злучених Держав, Совєтського Союзу, Великої Британії і Китаю. Далі він сказав, що його не питали про опінію, як вирішували цю справу вМоскві. Та, казав ґенерал, як її рішили, то він буде докладати зусиль, щоби вона була здійснена.

КОРЕЯ ЦІЛКОМ НЕВДОВОЛЕНА.

З Кореї звідомляють, що населення приняло ухвали московської конференції в справі „опіки" над Кореєю упродовж пять років з повним невдоволенням, злістю і вибухом протестів, підчас яких обкидувано америк[illegible]

НЕВДАЧА, КАЖЕ ТУРЕЧЧИНА.

Турецька преса стверджує однозгідно, що московську конференцію треба вважати за невдачу, бо комунікат поминув цілковито найбільшу загрозу мирови світа: події в Ірані й турецько-совєтське напруження.

НАДІЇ УГОРЩИНИ І АВСТРІЇ.

В Будапешті й Відні вважають, що московська конференція вкоротить окупацію Угорщини і Австрії й приспішить допомогу для тих країв, без якої вони не можуть далі існувати. Підкресляють у коментарах особливо те, що одинока надія Німеччини була ще на незгоду між Аліянтами. Та, як виявилось в Москві, та надія сповзла на нічім. А це є потіха, бо вже всі ті краї стільки витерпіли через війну, що ніхто не може собі навіть уявити, що то булоб, якщоб вони знов стали побоєвищами. Так думають теж у Чехословаччині, де вже вважають, що конференція в Москві зашрила захід за сходом.

НАЙШЛИ ҐІТЛЕРІВ ПОЛІТИЧНИЙ ЗАПОВІТ.

Після довгої застанови Аліянти оприлюднили цілковитий текст „політичного заповіту" Адольфа Ґітлера і інші документи, звязані з його останніми хвилинами життя. Із цих документів, приловлених британською окупаційною владою, приходить до висновку, що Ґітлер помер так, як це вже було проголошено недавно. Перед смертю Ґітлер узяв шлюб із своєю любкою, Евою Бравн, заповів самогубство і наказав спалити своє тіло і тіло Еви Бравн.

У політичнім тестаменті Ґітлер усунув маршала Германа Ґерінґа і голову тайної поліції — Ґештапа — Ґімлера із членства партії за те, що „вони тайно вели переговори з ворогом". На своє місце, як нового „фірера" настановив Ґітлер Карла Ганке, який був окружним провідником — „ґавляйтером".

У політичнім тестаменті Ґітлер твердить, що ані він, ані ніхто інший в Німеччині не бажали нової війни і її викликали міжнародні політики і жиди. Ґітлер твердить, що колись історія справедливо оцінить його заходи для збереження миру і для ратування німецького народу.

РАДЯТЬ ПРО МИР І ВОЮЮТЬ.

В часі, коли в Чунгкінгу радять представники комуністів і націоналістів над замиренням і співпрацею, а зокрема над завішенням зброї, в провінції Джеголі іде між ними завзята боротьба, а властиво війна на ширші розміри. Джегол вважалося давніше частиною Манджурії, а тепер є це частина Нутрішньої Монголії.

ПОВІСИЛИ ДВОХ ҐЕНЕРАЛІВ.

Московське радіо проголосило, що повішено в Брянську двох німецьких генералів, Фрідріха Бернгардта і Адольфа Гапана, яких військовий суд признав винними злочинів, доконаних на населенню, коли вони були командантами в часі німецької окупації Брянська. За воєнні злочини повішено ще теж і капраля Мартина Лемпера.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):	
На рік	$2.50
На пів року	$1.50
В Джерзі Сиτі і Загранцею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	$2.50
Six months	$1.50
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$5.25
Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩО БУДЕ, ПОКАЖЕ БУДУЧНІСТЬ!

Скінчилася у Москві чергова велика конференція представників великих потуг, себто міністрів закордонних справ Злучених Держав, Великої Британії й Совєтського Союзу — Джеймса Ф. Бирнса, Ернста Бевина і Вячеслава Молотова. Як сказано в урядовім комунікаті, виданім по нарадах, ця конференція належить до тих періодичних сходин міністрів закордонних справ „Трох Потуг", які ухвалила Конференція в Ялті, а потім затвердила Конференція в Потсдамі. Ці сходини мають „неформальний" характер. На них висондовується ґрунт, вияснюються розбіжності щодо різних міжнародних проблєм, звязаних з замиренням світа.

На таких сходинах у Лондоні скінчилось усе цілковитим фіяском; були представлені розбіжности, але не було в нічому згоди. Зате в Москві, як твердять, сталося інакше. Там уже міністри прийшли до згоди принаймні щодо цього, в який спосіб будуть в будучности полагоджувати деякі міжнародні проблеми, або іншими словами: згодились на процедуру, хто й в який спосіб має пробувати це розвязувати. Так тепер буде, наприклад, з такою важною справою, як контроля виробу та ужиткування атомової енергії. А далі з контролею над Японією, правлінням Кореєю до часу її повної незалежности, вицофанням совєтських і американських військ з Китаю, затвердженням урядів в Румунії й Болгарії, чи підготовкою мирових договорів з Італією, Румунією, Болгарією, Угорщиною і Фінляндією.

Як бачимо, то вже сам натяк на ці проблєми вказує, що [illegible] міння, в який спосіб пробувати ці проблєми полагоджувати, то й це вже успіх. Особливо, коли подумати, що в Лондоні радили ті міністри три тижні й навіть до такого не договорились, та що такі невдачі як у Лондоні моглиб вкінці довести навіть і до збройного конфлікту.

Так думають про наради в Москві в Америці, так думають і в Англії. А що в Совєтах вдоволені, то це природне, бож на нарадах у Москві Совєтам у всьому уступали. Через те навіть нема згадки в комунікаті про такі актуальні справи, як те, що діється в Ірані, чи теж у Палестині, або, що дуже пекуче, а що назріває між Туреччиною і Совєтами. А що Туреччина заповідає, що вона не Чехословаччина і буде ставити опір совєтським посяганням на її території, та ще підкреслює, що гук гармат на совєтсько-турецькій границі означатиме Третю Світову Війну, то аж дивно, що про те все нема нічого в комунікаті. Та нема — через опір Совєтів. Нема, бо Совєти не допустили на нарадах навіть до цього, щоб порозумітись щодо способу, як потугам до таких справ спільно підходити.

З цього всього приходять у Лондоні до такого заключення: не буде мира в світі без згоди між Анґлією, Злученими Державами і Совєтами, а без мира буде світ поділений між два головні ворожі табори. Наради в Москві тимчасово усунули небеспеку такого поділу. Так і є, кажуть те саме у Вашинґтоні, а що буде далі — покаже будуччина.

Повоєнні проблєми українсько-американської громади

Друга світова війна творить епоху, яка матиме вплив і на формування різних ґруп чужинного походження в Америці. Коли візьмемо це як вихідну точку міркувань, то прийдеться американцеви українського роду поважно призадуматися над будучністю української збірноти в Америці, себто цілої громади американської українського походження.

Нема де правди діти, а нераз чути запити навіть свідоміщих громадян: „Чи справді таким питанням треба нам журитися? Хай іде усе природним ходом, бо все те пропаде з часом в американськім „стопнім горшку" — „мелтинг пат"! Таке твердження не все походить від людей байдужих і тому треба його розібрати.

Ніхто не думає спиняти природний процес американізації, бо це булоб нерозумним. Це таке саме, як хтось хотів би недопустити до природної смерти людини. Зате змагання до продовження життя людини не є змаганням до виключення самої смерти. Цеж навіть обовязок відповідальних одиниць хоч би тому, що старі віком люди мають досвід, який повинні передати молодшій ґенерації для щасливішого життя людства. Є прецінь окрема професія людей, лікарів, психіятрів, знавців фізичного здоровля, суспільних діячів і ін. „фахівців", які все своє життя посвячують на спроби продовження життя!

Подібних спроб треба і нам, американцям українського роду, для продовження життя української громади в Америці. Старша наша ґенерація має досвід у веденню, або хоч у вимиванню недостач, українського громадського життя і [illegible] вже з таких причин має обовязок впливати на діяльність доростаючої і майбутньої громади. А вже природним, людським обовязком української громади в Америці як цілости є дбати теж про захист української культуральної традиції, а навіть і самої української національної ідеї, бож вона нині не може бути плекана у своїй повній чистоті ясно й отверто в Україні.

Це треба собі ясно усвідомити. У світі йде змагання за поділ впливів. Росія, безоглядну на свій внутрішний устрій, всіми силами змагає до того, щоб ціла Европа опинилася під її виключним пануванням. Від століть іде вона теж нестримним походом на винищення української нації. Не поможуть ніякі фарисейські викрути повітних москвофілів українського роду, начеб то совєтська Росія зберігала українську культуру, а поборювала лише український націоналізм. Вже те саме, що природний український націоналізм новітні москвофіли називають „націзмом" або „фашизмом" вказує на цілі московсько - російсько - большевицького національного імперіялізму. Нам треба опрокидувати ось ті совєтські фарисейські арґументи. Та взагалі мусить нам стояти все перед очима таке наше завдання: недопустити до винищення українського народу як окремої нації.

Це є імператив кожної свідомої одиниці українського роду на цілому світі. Це є завдання української громади в Америці. Коли прийдемо до цього висновку, не повинно в нас бути вагання, щодо цілей нашої громадської праці. Сміло можемо заінкорпорувати цю ціль в ідею американізму, бо ідейний американізм утотожнюється з ідеєю свободи, братерства, демократизму, рівности національностей, рас релігій. Отже ідеольоґічних перешкод американці українського роду не повинні мати ніяких.

Коли прийдемо до такого висновку, легко нам буде приступити до вироблення певних форм нашої програмової праці. У першу чергу, хоч би лише для втримання чистої американської ідеї, мусимо спинити вплив розбишацьких метод воюючого комуно-большевизму серед громадян українського роду. Вже самий большевизм із своїми кримінальними методами, про які говорив голова Еф. Бі. Ай., Едґар Е. Гувер, є загрозою для етичних основ, на яких спирається прилюдне життя Америки. Тому, що громадяни українського роду є більше обізнані з цілями і [illegible] ми воюючого большевизму, вони мають громадянський обовязок піти наступом проти нього, а не обмежуватися до нарікань на большевицькі затії. Це є наша нагода в вольній Америці і ми мусимо її використати, коли не хочемо згинути під ударом новочасного варварства.

Скликання Третього Українського Конґресу показує, як большевизм розуміє цю справу. Він хоче кинути проти американських українців американські ґазети та намагається вжити урядових чинників, як це було вчасі Українського Конґресу в Філядельфії. Колиб Третий Український Конґрес не став повною маніфестацією наших ідейних змагань, то це булоб те, що хочуть большевики осягнути.

Супроти цього ясне, що українська громада мусить цьому протиділати, але працею, жертвенністю, орґанізованістю. Коли освідомимо себе щодо цього, само собою прийде конечність порахування наших численних і моральних сил. Бо ми не можемо дальше здаватися на припадковий збіг обставин в нашій акції. Колишня українська іміґрація вже вимирає. Ґрупа сперед першої війни вже старіється. Нечисленна повоєнна іміґрація, що то зросла підо впливом революційних течій в Европі, не мала часу злятися зо старими американцями українського роду. Одначе вона діє. Та найбільші наші зусилля мусять бути звернені на вплочення тут родженої ґенерації до цілости української громади.

Для переведення такої праці рішучо треба здійснити давнє домагання, а це зладження катастру-переписи людей українського роду. Хоч яка це мозольна праця, а її мусимо перевести в кожній місцевости, щоби всюди знати скільки нас і яку можна повести з тим числом роботу. Вийшовши з цеї точки можемо тоді намічувати розміри нашої праці, відповідної до наших сил, як на місцях, так і в цілій збірноті.

Микола Чубатий.

Передумови дебати про нинішну Україну

I.

Люблю при читанні часопису звернути увагу на оголошення. Роблю це тому, що оголошення дають деколи багато до думання та вияснюють нерідко громадське життя ліпше ніж неодна широка стаття. Причини треба шукати в цім, що стаття звичайно насвітлює одну чи другу подію по свому. Пише громадянин статтю чи допись з місця, то очевидно, себе прикрасить, а про свого противника щонайменше замовчить, як що не дочіпить йому латочку, чи не кине камінчиком через пліт. Натомість оголошення це сухий факт, що дає немов документальний матеріял до думання про громадське життя. Для історика факти куди важніші за слова, тому тут причина, що люблю студіювати оголошення.

Недавно вичитав я в однім позанюйорськім часописі інтересне оголошення про публичну дебату поміж чотирма адвокатами українського походження, двома з Америки та двома з Канади, на тему вельми інтересну: **Чи українці поза межами України повинні відноситися позитивно до сучасного уряду в Україні, чи ні?** Двох адвокатів твердило, що так, два інші перечили. Почути таку інтриґуючу дебату булоб дуже інтересною річчю, бо ніяке писане слово не дасть тільки порушення, що живе слово. Шкода тільки, що Дітройт, місце цеї дебати, віддалений від мого місця осідку біля 800 миль і я не був в силі прислухуватися змаганням двох сторін, з яких одна твердила, що до сучасного уряду в Україні треба відноситися позитивно, друга, що неґативно.

Коротке звідомлення в пресі з дітройтської дебати подає тільки виїмки із арґументів, що там падали. Результатом дебати була програна сторони, що хоче позитивно відноситися до теперішної окупаційної влади в Україні. Чи присуд суддів переконає їх та склонить закинути своє становище? Досвід віків вчить, що такі дебати наділі ніколи до позитивних результатів не доводять та побідженої сторони не переконують. Вони хіба вияснюють дещо справу посторонній слухаючій публиці, одначе не було випадку, щоб одна з дебатуючих сторін признала слушність другій. Звичайно навпаки, обидві сторони відходять з диспутуючої салі ще більше поріжнені та незгідні.

Знаною є в історії людської культури відома Липська Диспута поміж Лютром та його опонентом д-ром Еком (1519) в самім заранні реформації. Історія говорить, що силою своїх богословських арґументів д-р Ек прямо розторощив Лютра, одначе саме ця Липська Деспута стала початком вже отвертої боротьби поміж прихильниками Лютра та католицькими ортодоксами. Значиться, що диспута, яка мала на цілі справу вияснити, нічого обидвом сторонам не вияснила, навпаки ще більше справу заогнила.

Де шукати причини того явища? Причини треба шукати в цім, що більшість людей у своїх особистих поступованнях чи теж в політичних кроках не кермується засадничими арґументами, але більше побічними справами — чуттєвими, справами життевої вигоди, чи особистими амбіціями, що не мають нічого спільного зі засадничим підходом до самої справи. Назовні закривається фразами якісь ніби ідеольоґічні засади, а часто поза ідеольоґічною фразою криються чисто практичні міркування. Ось для прикладу в цім випадку дехто із заокеанських українців так міркує собі: „Доки ми вже будемо боротися за ту Україну. Ми все в боротьбі та в опозиції і не всилі користати з благодатей прихильників московської влади в Україні. Тому чи не кращеб скапітулювати вже раз з природних прав українського народу та погодитися зі совєтською окупацією України. В цім другім випадку ми не будемо робити „троблів" канадійському чи американському, урядови своєю протисовєтською політикою. Ми будемо мило виджені серед американців та канадійців, яких опанувала хороба совєтофільства. Чого плисти проти води, коли ми, американці чи канадійці, можемо плисти з водою".

„Таж є очевидним", — міркує знов дехто — „що Совєти мусять вести з Америкою чи з Канадою торгівлю, а тоді ми, адвокати українського роду, просовєтського наставлення, дістанемо при тім якусь роботу. Той стане правним дорадником такого то офісу, той комісіонером другого підприємства, тай життя стане тоді для нас якось більше можливим, а не вічна опозиція та опозиція, боротьба та боротьба. Вже нам досить того! Ми хочемо самі зажити спокійним життям статочних людей тут на американській чи канадійській землі. Тоді теж американці чи канадійці будуть на нас дивитися інакшими очима. як на людей, з якими можна робити бизнес".

Оце є правдиві мотиви позитивного відношення многих професіоналістів до „сучасної влади на Україні".

Коли совєтські делеґати, проф. Бондарчук та товариші, крутилися по Америці та спрошували людей на свої виклади про „квітучу Україну", давалися почути такі голоси серед статочних громадян:

„Я мушу піти, щоби мене побачили, бо може буду робити зі Совєтськими представництвами якийсь бизнес".

Дехто був ще більше щирим тай виявляв свої побажання, скривані на дні душі:

„Може мене Совєти зроблять в Америці правним дорадником, а може якимсь торговельним представником".

Ось дійсні причини тих політичних ходів, того нового москвофільства, що шириться тепер передовсім поміж професіоналістами українського роду в Америці та Канаді. Це дійсні мотиви їхнього поступовання, незакриті фіґовим листком політичної фрази про якесь засадниче відношення до влади на Україні.

Не є це ще безцеремонне запрошення за таку то, а таку суму долярів, хоч і такі випадки нині бувають, є це ця життєва слабість людини, що наділі не мала ніколи такого глибокого переконання та привязання до українського народу, щоби дійсно терпіти, а як треба то й „душу й тіло положити за нашу свободу".

Людям не скажуть вони цього так ясно та відкрито, тому перед людьми, а зокрема перед патріотичною масою, вбирають свою нову політичну орієнтацію в фрази про українську державу, про уряд України і таке подібне. Життя може тисячами випадків перечити, що це все, що вони та совєтська пропаґанда говорить, є очевидна брехня, проте вони вам постійно торочити стануть таки про українську державу, про український уряд, про у-

ЕДМОН АБУ

ТРАҐІЧНИЙ КОМІК

5)

— Оженитися.

— Ні, тільки зробити з мене на сцені карикатуру так, що ціле місто почало бавитися моїм коштом. Моє подружжя розбилось. Після першої вистави у театрі родина Варвари не хотіла мене приняти, а після другої вистави Варвара заручилася з одним фінляндським полковником, який заробляє річно всього сто тисяч.

— Але що це все мене обходить?

— Отже я рішив, що мушу помститися на добродію Шийці. І коли ви згодитеся допомогти мені в цьому, то ваша карієра запевнена на ціле життя. Я не люблю вас, хоч ви дуже гарні, бо тепер ніяка жінка крім Варвари не може мені подобатися. Я роблю вам чесну пропозицію і прошу не дивуватися, коли вона вам буде видаватися дивна. Чи ви хочете поїхати до Петербурґа чудовою каритою? Недалеко Михайловського Театру стоїть моя вілля, яка належить до мене і я вам її дарую. Служба складається там з мужиків і вона вся на ваші послуги. Управляють віллею французи. Ви можета взяти із собою свою служницю і одну даму до товариства, будете мати власні два повози, у теарі постійну окрему льожу. Я буду покривати всі витрати цілого дому. Мій уповноважений буде виплачувати всякі потрібні вам гроші. Крім цього у дні, коли ви виїдете з Парижа я зложу у вашого нотаря поважний капітал, яким ви зможете свобідно розпоряджатись. Я не говорю про якусь дрібну суму пятьдесяти тисяч франків, а про потрійну як не більше. Це все буде залежати від вас.

Павлина не мала навіть часу схаменутись. Вона зложила руки на грудях і глянула в очі свому гостиві:

— Мій пане! за кого ви мене вважаєте?

— За чесну жінку, яку несправедливо покинули і яка має сотню причин помститись.

— У тому, що ви кажете, є трохи правди, але якби я мала поміститися на Шийці, то я зробилаб це як чесна жінка і не потребувала би до цього спільника.

— Пані! Дозвольте вам іще раз сказати, хоч це може буде вам неприємно, що в цій справі ваша особа не є для мене симпатією. Я вас поважаю і вважаю вас за чесну. Навіть я шаную характер вашого чоловіка, хоч він повівся зі мною ганебно. Якби не його характер, я був би порахувався з ним інакше. Я пропоную вам своє майно і не хочу від вас любови, ні дружби, ні вдячности, ні чемности. Можу дати вам слово чести, що навіть моя нога не буде у вашому домі. Ми ніколи не будемо виступати разом на людях, ви можете робити, що вам подобається, з винятком одного: вашої поведінки супроти вашого чоловіка. Я домагаюся тільки одного...

Павлина розкрила широко очі:

— Домагаюся тільки одного — місця поруч вас у льожі в театрі на вісім вистав. Шийка бавився моїм коштом, а тепер я хочу перетягти публику на свій бік, щоб вона сміялася з нього.

Павлина знала вдачу свого чоловіка і зрозуміла, що така помста булаб для нього тяжким ударом. Вона уявила собі, які моглиб бути наслідки такої помсти.

— Ви шалені, мій пане! Чи нема сотні інших способів для такої помсти? Виж моглиб наприклад вислати його на два-три місяці на Сибір!

— Ні, це дуже важко. У вашім краю люди мають дуже погане поняття про Сибір. Крім цього: хоч я маю великі гроші і титул князя, я не маю в урядових колах відповідного впливу.

Вона задумалася на хвилину, після чого сказала:

— Одно слово: Ви пропонуєте мені такий інтерес — виміняти свою добру славу на ваше майно.

— Навіть не те, бо я не маю ніякого інтересу в тому, щоб вам відбирати вашу добру славу. Ви зможете за якийсь час подати до прилюдного відома, які були пункти нашої умови. Я зі свого боку теж зможу вас оборонити; мені залежить тільки на тому, щоб задуманий плян удався. Коли він удасться, всі будуть знати, що ви чесні. Цеж тільки жарт. Я анґажую вас на вісім вистав до своєї льожі і то за таку ціну, якої не дав іще ніодин директор у світі артистці, ще й полишаю вам право повідомити цілий світ про нашу комедію.

Павлина прохала часу до надуми на тиждень. За той час її товаришки радили їй одноззгідно приняти пропозицію князя. Одні тішилися, що вона зробить їм місце у театрі, коли виїде до Росії, інші хотіли трошечки надірвати її добре імя. Вони змальовували перед нею негідну поведінку її чоловіка, солодощі помсти, незвичайну ролю в такій помсті і користи, які вона з цього витягне. Вона слухала цього всього розсіяна, якби замріявшись. Нелегко розяснити примхи жіночого серця! Хто з вас повірить, що вона згодилася врешті на безглузду пропозицію князя тільки тому, що вона вмирала з туги за своїм чоловіком і хотіла його побачити?!

Вона відмовилась приняти від князя великі гроші. Це був перший доказ її чесности. Треба було її благати, щоб вона згодилася надягнути на себе дорогі сукні, після доказів, що цеж необхідні костюми для її ролі. 1-го грудня вона виїхала із своячкою Марією. 15-го вона приїхала до Петербурґа чудовими санями з княжими гербами. Ціле місто звернуло на них увагу. Князь випередив їх на два дні раніше і в місті знали вже всі про їх приїзд: росіяни, французи і сам Шийка. Павлина зараз почала жаліти своєї постанови. Загальний рух публичної опінії збентежив її. Коли вона йшла Невським Проспектом, то кожний мужчина нагадував їй своїми рухами Шийку — під кожухами всі чоловіки чомусь подібні. (Докінчення буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГАЛИВУД, КАЛІФ.

Стодоляровї жертводавцї допомоги українським скитальцям в Европі й наші невдачі.

Мабуть неодна українська громада в Америці і Канаді, слідкуючи вукраїнській пресі за діяльністю поодиноких громад допомоги нашим рідним в Европі, дивилась на нашу громаду в Галивуд як на найгіршу громаду в Америці. І нема тому дива, коли брати під увагу, що ми майже нічого не писали про те, що ми тут робили в тій справі.

Та ми не спали! Ми пробували різних заходів, щоб допомогти нашим нещасним в Европі. Нас тут тільки маленька горстка дійсних щирих українських родин. А решта — хоч є їх всіх до 150 родин — то одні зовсім не свідомі, а інші служать ворожим організаціям.

Концерт у честь американських поляглих героїв.

Першу нашу акцію допомоги ми почали великим концертом в честь Поляглих Героїв Америки, котрий відбувся ще 18. лютня б. р. До того концерту ми ставились дуже поважно: числили не тільки на великий фінансовий успіх, але також і моральний.

До хору — крім своїх людей — запросили 12 професійних платних сил. За два місяці проб, хор, під диригентурою о. Р. Качмарського, показався чудово зіспіваним. Випозичили 25 найкращих українських костюмів від української православної парохії в Мінеаполіс і одягнули хор, так гарно, що аж мило було глянути на нього. Наняли простору салю для концерту в самому серці Галивуду. Видрукували чудову програму з мапою, України і написали коротку історію про Україну, до якої назбирали від своїх і чужих бизнесменів на $275 платних оголошень і компліментів, а $50 дістали від п. Джуса аж з Бабилон, Н. Й.

Видрукували тисячі летючок в англійській мові й попросили наших жінок, щоб в українських костюмах роздали їх публиці на вулицях Галивуду.

Бе — українських галивудських зірок.

Запросили всіх українських артистів, щоб своїми виступами на сцені звеличали той концерт. А на найбільшу атракцію в тому концерті числили ми на наших артистів-зірок галивудських екранів. Думали, що коли вони дадуть свою згоду виступити на сцені і сказати пару слів до публики, то проголосивши це наперед в місцевій американській пресі, стягнемо багато більше публики. Ну, а також хотіли похвалитись перед американцями українськими артистами, які і запізнати тих артистів з нашою громадою, а рівночасно й їх відповідно приняти. Думали, що наші артисти поступлять так, як поступають російські, жидівські чи французькі артисти галивудських екранів, що беруть живу участь у різних підприємствах їхніх національних груп чи організацій. Та, нажаль, ми дуже завелися на наших артистах! Одні з них казали, що не можуть виступити на тому концерті, другі не мали з чим виступити, а треті — зірки галивудських екранів — навіть не були ласкаві відписати на наші запросини. Одинокий артист Михайло Мазуркі поступив чемно, бо хоч не міг виступити на сцені, то проте таки прийшов на концерт разом з родичами і привів кілька визначних американців.

Понад 15 років не було тут ніякого українського концерту, і ось за такий довгий час, на таке поважне підприємство, прийшло всього яких 125 людей. А ми сподівались найменше 300 людей, бо є тут поважне число наших українців. Наші люди не прийшли, бо бракує їм національної свідомости, а чужинців було мало тому, що українська справа для них тут ще майже зовсім незнана. До тепер наша громада не мала чим заімпонувати їм, бо не має навіть Українського Народного Дому, ані української церкви.

Та самий концерт удався нам дуже гарно! Хор співав чудово, сольові виступи наших пань: Якубенко і Костів були відспівані прекрасно.

Перший раз, за життя української громади в Галивуд, поруч американського прапора, гордо пишався наш жовто-блакитний прапор. Оба ті прапори були даровані нашій Організації від двох родин: п-ство Мордуси купили американський прапор, а Поглоди український. Мистецьку працю над українським прапором виконала дружина о. А. Кістя з Мінеаполіс. Згадані прапори були справлені спеціяльно на той концерт.

Отже з морального боку концерт випав дуже гарно! Американці, які були на тому концерті висказувались дуже приємно про наші пісні і українські костюми. А з фінансового боку — була повна невдача! Щастя, що покрили кошта. Пробували робити збірку на наших нещасних в Европі, але й це нам не вдалось.

Дальші заходи.

Та ми духом не падали. Підготовили Великодні свята на ту саму справу. Думали, що Великодна подія дасть нам змогу зібрати більшу суму грошей. Але й тут не пішло нам так, як думали — зібрали всего $125 на яких 150 людей. І то не булоб такої суми, колиб не кількох нас громадян, які дали по $10, а п. Р. Гонсет $20.

В місяць по святах скликали ми збори Організації і післали від членів $35. А ще пізніше скликали другі збори до хати п-ства Мартин в Гленд Деіл, щоб порадитись, що дальше робити в справі допомогової акції. І там ми рішили дати ще одно підприємство на ту ціль, цебто рішили устроїти Листопадове Свято. По зборах п-ство Мартин приготовили гарну перекуску для членів, а присутні, щоб пошанувати примірну родину за її гостинність зложили на голодуючих ще $49.

Неділя 18. листопада ц. р. відбули ми скромно Листопадове Свято. На це свято, крім короткенької програми, — п-ство Гонсет на власний кошт приготовили великий обід: напекли індиків і все друге, що потрібне до індиків — крім напитків — і проголосили публиці, що обід даємо даром, а за те просимо гостей, щоб дали якнайбільшу жертву на наших скитальців в Европі.

Пару день перед вище згаданим святом, зайшов до мене був. інструктор українських танків, — п. Михайло Гира, і почав говорити, що й на тому святі ми не зберемо більшої суми грошей, коли не найдемо кількох жертводавців по $100, які далиб добрий приклад для інших людей на тому святі. А я кажу: „Михасю, таку жертву я рішився дати від себе і своєї родини івірю, що коли ми дамо $100, то мій спільник, п. М. Кіт, також напевно дасть $100". Тоді мій Михась, без найменшої надуми, відразу сягнув до кишені і почав рахувати своїх $100. А передаючи ці гроші на мої руки, заявив: „Вірю, що даючи на таку справу свою жертву, Бог надгородить нас стократно за це". І ця подія і його свята заява якось мимоволі викликали в мене сльози в очах. Бо як не заплакати, коли така заява і жертва виходить від чоловіка, котрий родився в Канаді, і який має зовсім чужинку! І подумав я: Дай Боже, щоб такі люди мали якнайбільше грошей, та щоби були найщасливішими на світі, вони варта того! Тоді кажу: „Михасю, коли ми бідні ші дали по $100 на ту справу, то на тому святі ми напевно дістанемо найменше ще 12 таких жертводавців, бо є в нашій громаді люди, які добре маються, то вони напевно підуть за нашим прикладом. А як дістанемо 15 жертводавців по $100 з нашої громади, і ще яких $200 дрібними датками, то честь нашої громади буде вратована на 100%".

Листопадове Свято.

І ось зійшлися ми на свято Першого Листопада. Це перший раз таке свято в тій громаді. Людей не більше як 85 осіб. Програма того свята дуже бідна: не було священика, щоб відправив панахиду, нема хору, щоб заспівав бодай кілька стрілецьких пісень, нема й українських солістів, щоб заспівали бодай одну українську пісоньку. А є наших людей досить в тій соняшній Каліфорнії! І все це моглиб мати, колиб не та страшна байдужність! А то одні байдужі, другі ворогам вислугуються, а треті, розбагатівши, забули за свого брата-скитальця в Европі, забули за Україну і за цілу українську справу. Забули, що та війна принесла великі матеріяльні зиски, а їх рідним в Україні — страшне пекло!

У свому рефераті перешов я коротенько важніші події тяжкої боротьби українського народу з ворогами з 1918 р. аж по нинішний день, попросивши гостей повстати з місць і віддати пошану Героям українських визвольних змагань. Заспівали „Ще не вмерла Україна", а потім збірка. Вступ був вільний на свято, отже треба, щоб гості дали хоч жертви на наших скитальців в Европі. Сказав я, що на тому святі ми повинні найти 15 жертводавців по $100 і пару сот долярів меншими жертвами. Заявив, що даю від себе $100 і що других $100 вже маю на руках від другого громадянина. І ось по такій заяві першим зголосився п. Роман Гонсет (визначний український винахідник), а далі п. М. Кіт, п-ні Мельник і п-ні Мордус, які деклярували по $100. І то все, хоч було ще на салі багато більше таких, які не тільки по $100, але й по $500 могли дати. Отже замісць 15 жертводавців, дістали ми на салі тільки чотирьох, а по концерті сам зголосився ще адвокат О. Малицький. Отже дістали тільки сімох жертводавців по $100.

Почав взивати по $50. Дістали одного. По $25 — дістали трьох, а дрібними — що хто може, — зібрали $62. Колиб почислити кошта тих індиків, що люди зїли, то навіть не покрилиб тих розходів. Правда, було на святі кілька родин, які не могли дати більшої жертви як дали, але більшість таки могла дати більші жертви, якщоб у них була більша національна свідомість.

Прийшов час, що не тільки в нашій громаді треба перевести реєстр дійсних українців, але треба це зробити по цілій Америці і по Канаді. Усюди треба знати: Хто заслуговує на пошану в громаді, а хто на ганьбу! Бо коли тепер хтось не може спромогтись дати більшу жертву на наших нещасних в Европі, то він не варта, щоб з ними рахуватись як з людиною! Ніхто не вимагає, щоб людина кривдила себе, даючи жертву на українську справу. Але скажіть будь ласка, хто з нас тепер не може дати бодай бідну пятку на таку пекучу справу, як допомога нашим нещасним в Европі? Щиро вірю, що нема ані одної української душі в Америці і в Канаді, що не моглаб зложити бодай таку бідну жертву. А то буває, що приступите до чоловіка в такій благаючій справі, а він вам від напасти — тиць долярка.

Імена жертводавців, які подаю в цьому звіті на першому місці повинні бути прикладом, як треба ставитись до такої гуманітарної справи.

По $100: М. Гира, Р. Гонсет, М. Кіт, О. Малицький, М. Новак, п-ні Мельник і п-ні Мордус; п. Гренюк $55; по $25: М. Байсарович, і п. Дондес; по $20: В. Мартин і п. Якубенко; п. Вавриків $10; по $5: Вавричук, Поглод і п-ні Гира; Іван Мартин $4; по $3: Грод, Петруха; по $2: Ногаш, Стефура, Ломбард, Сирока, Гбур, Конюлі, п-ні Мазуркевич; по $1: Родак, п-ні Садовець і п-ні Ліпська. Разом на Листопадовім Святі зібрано $897. Сім жертводовців по $100, а решта меншими сумами.

На зборах в п-тва Мартин в Глен Деіл, Каліф. зложили свої жертви такі люди: Р. Гонсет $10; по $5: Іван Мартин, М. Байсарович, п-ні Мельник і п-ні Мазуркевич; п-ні Мордус $3; по $2: Тулай, Новак, Якубенко, Вавриків, Петруха і п-ні Шургат; по $1: Ногаш, Гікі, п-ні Данис і п-ні Садовець. Разом $49.

Загальна сума обох вище згаданих збірок є $946. Розход на салю і рекляму на Листопадове свято $12. Чистого остається $934. З тої суми на допомогу українським скитальцям вислано до редакції „Свободи" $700, і $184 переслано до З. У. А. Д. Комітету в Філядельфії. А $25 вислано на цілі Українського Конгресу в Америці, і $25 на „Український Квартальник" в Америці.

Мала горстка зложила $1,100.

Перед тим ми з нашої громади вислали до З. У. А. Д. Комітету в Філядельфії $160 на ту саму справу. Отже виходить на таке, що маленька горстка людей до тепер вже дала на допомогу українським скитальцям в Европі разом всіх грошей коло одинацять сот долярів і пару сот долярів на різні другі українські цілі. А коли взяти під увагу, що майже в тому ж самому часі ті самі люди зложили дві тисячі долярів на купно У. Н. Дому в Галивуд, то це можна зарахувати до досить поважного поступу в нашій громаді. Та це все зробила тільки маленька горстка членів Української Централі в Галивуд. А тепер черга на тих, які ще нічого не дали на ті всі справи, або які дуже мало дали.

Є нас тут всіх до 150 українських родин. Тож покажім, що ми між собою найдемо 15 жертводавців по $100. Нас сімох, що вже дали по $100 є замало на таку громаду!

Запишіться в члени Української Централі в Галивуд і поможіть нам збудувати Укр. Нар. Дім і українську церковцю! Поможіть нам поставити українську громаду в Галивуд нарівні з іншими українськими громадами в Америці.

Займіться збіркою убрань для наших нещасних в Европі. Робіть так як зробила п-ні Мордус з Лос Енджелес, яка на власну руку зібрала вже до 800 пушок різних убрань і переслала їх до Укр. Комітету в Ню Йорку, котрий й займається тою справою на цілу Америку.

По інформації в справі нашої Організації і тої праці, яку ми ведемо пишіть, або телефонуйте так: Микола Новак, Tel. Olympia 3640, 1811 Effie St., Los Angeles 26, Calif.

М. Новак, голова Укр. Централі в Галивуд, Каліф.

o

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Успіх допомогової праці.

На листопадовім святі і вічу, що відбулося в неділю, 30. грудня 1945, приявні репрезентанти українських організацій і громадяни зложили на допомогову акцію суму $1,200. Попередно вислано біля $800. Разом Дві тисячі долярів. На святі промовляли о. Лев Чапельський і д-р Лука Мишуга. Збірку перевів Р. Слободян. Приявні приняли з одушевленням пропозицію, щоб різдвяну коляду віддати допомоговому комітетові.

М. МАХНІВСЬКИЙ

ПІД НОВИЙ РІК

За вікном завива хуртовина.
По завулках мете снігопад...
Ще одна невелика хвилина
І як все — в невідомість полине
Сорок пятий — не верне назад.

Відібє нам дзигар за стіною
І порушить наш спокій на час...
Найзавзятших покличе до бою,
На грудь ворогу стати ногою...
Хтож, щасливець, той буде із нас?...

Наливайте чарки наші вщерть
Грімко „Слава" гукнімо тому,
Хто зуміє зневажити смерть,
Кинуть ворогу виклик на герць —
І звитяжно скінчить боротьбу.

На столі коровай і калина,
Що зросла десь у хащах лісів...
А у хаті врочиста хвилина:
Батько в бій виряджає два сина —
З неба чуть благословлення слів...

— Ідіть сини! Перед вами дороги
На три боки розійдуться знов:
Не йдіть вліво — бо будете вбогі,
А праворуч — не буде підмоги —
Прямож шлях — в кінці згода й любов.

Наливайте чарки наші вщерть,
Гучно „Слава" гукнім тому,
Хто зуміє зневажити смерть,
Кинуть ворогу виклик на герць —
І звитяжно скінчить боротьбу.

країнську культуру під Советами і таке подібне.

Живі події, сотні тисяч найкращого квіту України поза межами України, релігійне гонення західних українців це все факти, яких для них немає або яким вони надають друге значіння. Не йде їм про усталення дійсних фактів, що є річю основною для кожного політика та його міркувань, але йде про оборону тої стати, який відповідає їхнім бизнесовим комбінаціям.

Сама тема дебати, про яку мова, видно була старанно окреслена, правдоподібно на бажання опонентів. Советофільські дебатанти всеж таки що іншого розуміють під „урядом в Україні" від їх опонентів. Перші розуміють владу неіснуючої української радянської републики, отже „української держави", натомісць другі мабуть щось друге. В так званім київськім уряді людина зі здоровими змислами та сумлінням видить тільки представників московської окупаційної влади тай більш нічого.

В той спосіб слушно можна квестіонувати чи взагалі Україна має окремий уряд чи тільки урядників чужої московської влади. Розбіжности в цім очевидно величанські поміж прихильниками та противниками московсько-советського панування над Україною.

Може й добре сталося, що дебатантами були самі адвокати. Як освічені правники вони всілі більше фахово усталити самі основні поняття дебати, наприклад, коли урядовець є владою, а коли нею він не є.

Коли хтось говорить знов про українську державу важне теж фахово по юридичному усталити, що це є держава та коли якесь громадянство стало державою, а коли нею ще не є.

(Докінчення буде).

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

НАЙСТАВН, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ПА.

По річнім засіданню Братства св. Володимира, від. 105 У. Н. С. і Тов. ім. Ольги Кобилянської, від. 48 Союзу Українок Америки, переведено збірку, котра принесла $30. Цю збірку розділено по $15 для Допомогового Комітету й Українського Конгресового Комітету.

Зложили як слідує: по $2: О. Вольчек, С. Слободян, Е. Д. Мандро; по $1: Т. Слободян, М. Гладко, М. Гриб, В. Лопушанський, В. Питляк, Г. Білецький, С. Крайник, Д. Слободян, Е. Слободян, П. Нагрибко, Т. Слободян, Г. Шагала, А. Мельник, М. Жураковський, П. Савчинський, І. Гасин, І. Якимець, В. Снігін, К. Стебельська, А. Малець, М. Цюрко, Т. Качмар; решта дрібними датками.

С. С.

ПОШУКУЄМО 310 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

190) Українсько Американський Горожанський Клюб, Гартфорд, Конн.	$ 100.00
Попередно проголошено	18,970.00
Разом	$19,070.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

IN YOUR SPARE TIME

Why not relax from routine duties and interest yourself in

NEEDLE-POINT AND PETIT-POINT

We have in stock now a book illustrating in colors very beautiful designs with full instructions. Price $1.00.

Send your order together with remittance to:

"SVOBODA"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЛУХАЙТЕ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІО ПРОГРАМИ (КОЛЯДИ)

НА РІЗДВО, В ПОНЕДІЛОК, 7. СІЧНЯ 1946

ВІД 9-тої до 10-тої ГОДИНИ ВВЕЧІР через Радіо Стацію C.H.M.L., Dial 900 з Гемилтону

Як добрі слухачі-господарі — не забувайте прислати коляду на адресу:

STEPHEN GALAN
683 BARTON EAST. HAMILTON, ONT.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЄНДАРІ НА 1946 РІК

- У гарних кольорах
- Календарім друковане українською мовою
- Свята означені читким червоним друком

Ціна 30 ц. один

Належиність треба посилати разом із замовленням. На C. O. D. не висилаємо.

[ ] Тарас Шевченко — Кобзар
[ ] Засвистали козаченьки
[ ] Вашингтон
[ ] Зимовий вид
[ ] Діти бавляться
[ ] Лінкольн
[ ] Американський прапор
[ ] Олень над водою
[ ] Маленька хата над морем
[ ] "Sea skipper" (рибалка)
[ ] Весна
[ ] Христос добрий пастир
[ ] Серце Ісуса Христа
[ ] Діти, що їх ангел стереже
[ ] Пречиста Діва Марія
[ ] Чудовий вид фарми
[ ] Серце Пресвятої Діви Марії
[ ] Бетси Росс шие Американський прапор
[ ] Тайна вечеря
[ ] Матір Божа Неустаючої Помочі.
[ ] Свята Родина
[ ] Святий Йосиф
[ ] Слава во вишних Богу

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі". Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописі.

УЖЕ МОЖЕМО ДАТИ НАШІЙ МОЛОДІ й американському народови КНИЖКУ

про генія України—**ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**—написану англійською мовою, в якій є і переклади найкращих його творів спід пера професора Колюмбійського Університету, КЛАРЕНСА А. МАНІНҐА, відомого знавця української літератури та історії.

Такою книжкою є:

Taras Shevchenko
the Poet of Ukraine
Translated with an introduction by
Clarence A. Manning
Acting Executive Officer
Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англо-саксонському світі. Книжка та повинна знайтися негайно в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо всюди треба, щоби був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посилкою $2.50.

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Праця для жінок і мущин WANT ADS

Classified Departmeкt—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ЧОЛОВІКА з жінкою, чистити офіси 5:30—9:30 веч., 5 день у тиждень, нема миття, стало, добра платня, 857 Broadway, cor. 17 St., Room 2.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЖІНОК, чистити офіси 5:30—9:30 вечером, 5 день у тиждень, нема миття, стало, добра платня, 857 Broadway, corner 17 St., Room No. 2.

Органiзація укроїнських студентів у Швайцарії

(Через К. У. К.)

Дня 29. вересня 1945 відбулися перші загальні збори українських студентів у Швайцарії. На зборах були присутні всі українські студенти Бернського Університету, як також деякі студенти зпоза Берну і кандидати на студії. Загальні збори постановили заложити Студентське Товариство „Сокіл" при Бернському Університеті.

Загальні збори приняли і затвердили Статут Товариства, що складається з 27 точок. Розділ статтут, де говориться про цілі Т-ва в точ. 3—7, звучить:

а) Обєднання українських студентів на терені Швайцарії.

б) Уладження наукових рефератів та дискусій на сходинах, зборах та зіздах з метою поглиблення наукових знань членів Т-ва при співучасті українського громадянства.

в) Старання про матеріяльну й усяку іншу поміч членам Товариства в їхніх студіях.

г) Старання про облегчення виїзду за кордом для членів Т-ва по закінченню студій і по можности підшукання їм праці.

ґ) Взаємовідносини й співпраця з студентськими й допомоговими організаціями, щоб осягнути цілі, згадані в попередніх точках.

У таємному голосованню вибрали Загальні Збори Управу Т-ва: головою студ. Михайла Вуса, секретарем студ. Миколу Микитюка, діловодом, що є заразом скарбником, студ. Григорія Зуба.

Згідно з постановою Загальних зборів Управа Т-ва звернулася до обох Українських Установ у Женеві з просьбою відбути спільні наради при співучасті українського громадянства для обговорення справи допомоги українському студентству.

Голова, **Михайло Вус**

Секретар **Микола Микитюк.**



КЛЕМЕНТ АТЛІ, ЩО ПРИЙШОВ ПО ЧОРЧИЛЕВИ.—Новий британійський премієр, Клемент Атлі, що прийшов на місце такого в світі знаного премієра як Винстон Чорчил, виввязується, як пишуть, з свого тяжкого завдання добре.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІЛВИЛ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Українська православна парохія при церкві св. ап. Петра і Павла для пригадки поколінню змагання нашого народу до своєї державности й волі урядила 2-го грудня ц. р. Листопадове Свято.

Перша частина такого Свята відбулася вчером в церкві, де відправлено панахиду за душі Січових Стрільців і тих всіх героїв, що віддали життя за волю України. Перед панахидою о. парох Гг Павловський сказав слово про наш обовязок не забувати героїв свого народу, бо на їх посвяті будується світле майбутнє нації. Так само після панахиди о. О. Мицик, порівнюючи наших героїв з мучениками перших часів християнства, підніс, що велика ідея вимагає великих жертв геройського навіть народу та закликав до молитви за поклавших свої душі українських героїв. Панахиду співав з одушевленням місцевий хор при помозі частини хору ім. Лисенка, що прибули на це Свято з Честер, Па. Гарне враження було від повної світла білосніжної церкви, що тепер розширено її прибудовою просторого вівтара.

Після церковної частини свята наступила частина громадська в салі Українського Народного Дому поруч з церквою на Гогбин Род. Після вступного слова, котре сказав д. В. Романків, під його-ж батутою хор відспівав американський гимн і низку стрілецьких пісень: Козака несуть, Коби скорше з гір Карпат і ін. Д. Ів. Найда продеклямував „Четверокутник смерти". Пані А. Матолич і д. В. Романків відспівали дуетом „Журавлі". Далі велику приємність і несподіванку зробив о. Г. Павловський, виступивши з сольовими співами при фортепіяновім супроводі панни Е. Сорока з Честер. Тоді наступила головна точка програми, а то святочна промова о. Мицика. Зміст промови відповідав на питання: 1) Що то є Перший Листопад? 2) Чому ми зобовязані святкувати Листопадові Дні? 3) Визвольні змагання українського народу не припиняться аж до часу, коли повстане самостійна Українська Держава. Ціла промова була пляново укладена, обґрунтована і виголошена з переконливим чуттям.

Після заклику присутніх священиків, щоби зібрати на поміч українським збігцям в Европі, о. Мицик при допомозі місцевих дівчат занявся такою збіркою, що принесла $101.40. Список жертводавців показує, що дали по $5: о. Г. Павловський, п. М. Гандзюк, М. Романюк, Й. Панас, і Гр. Замойський; по $2: С. Глосніцький. М. Бережанський, П. Козак, С. Мудрий, В. Яцишин, Ф. Бучинський, М. Стельмах, К. Параннич, Шевик і Кушевик; П. Кунер $1.50; по $1: К. Гандзюк, Олена Мудра, Ольга Мудра, Анна Найда, Мар. Яцишин, Марія Найда, Глосницький, С. Патен, С. Мусій, П. Патен, Ант. Мурований, Й. Мурований, Макс Сахарнацький, Т. Сахарнацький, Ів. Капустій, Ст. Сахарнацький, А. Парацинець, Т. Лабяк, Лев Сахарнацький, Й. Яцишин, Панько Чопек, Макс. Васюта, А. Мурований, М. Слешко, Стеф. Чопек, А. Матолич, Т. Патен, Ф. Сахарнацька, Е. Зенчук, Зенчук, А. Ковальська, К. Панас, Е. Мусій, Р. Васюта, Климкевич, Лабяк, Кубічка, Панчишина, Стельмах, Парастинець. Решта дрібними датками. Із загальної суми після заплачених видатків $75 висилається до Злученого Укр. Допомогового Комітету в Філядельфії.

Після збірки концерт продовжувався. Мужеський хор на чолі з д. В. Романковим проспівав скілька пісень. Далі виступив на чолі з о. Г. Павловським хор ім. Лисенка з Честер, що складався на цей раз лише з дівчат. Всі молоді й голосисті прегарно виглядали в своїх чудових українських строях, а співали так любо, що публика довго не хотіла їх пустити зі сцени. До співу дівчат приграла на піяні панна Е. Сорока. Після честерців знову виступив місцевий мішаний хор, що під батутою і з кінцевою промовою д. В. Романкового за кінчив свято українським гимном. Після того гості перейшли до долішнього помешкання Народного Дому на товариську забаву.

Мілвійський.

БОТЛЕР, ПА.

На допомогу українським скитальцям.

Хочемо поділитись з читачами „Свободи" кількома словами про те, що й наша громада не лишилась позаді інших, а по спромозі помагає в збірці бідним українським скитальцям в Европі. В неділю, дня 28-го жовтня, зійшлися по Службі Божій в українській православній церкві громадяни до галі, щоби спільно можна обдумати, як то найкраще й найскорше можна би прийти з тою помічю.

Председатель громади, п. Ів. Марчишин, отворив збори, пояснюючи в якій цілu ми зійшлись. Покликав до слова пароха о. Л. Кушніра, а цей оповів про ці страхіття, в яких знаходяться наші брати по чужих землях, заохочуючи присутних бути ангелом хоронителем для нам дорогих братів-скитальців.

На ту саму тему промовляли пп. Н. Бурка і Мих. Марків. Цей останній обговорив цю справу ширше, а кінчучи закликав присутних невідкличнo забратись до праці, щоб якнайскорше зібрати поміч і її негайно вислати.

Наша молодь, що гуртуєсь під назвою Юкрейніен Ют, прислухавшися так великому нещастю, що в нім знаходяться їхні брати, сама зголосилась до праці й перебрала на себе відповідальність за те, щоби піти поміж громадян і зібрати грошеві жертви чи убрання. Щоби справа не проволікалась, зараз вибрано допомоговий комітет, до якого ввійшли: Михайло Марків — голова, а члени: о. Л. Кушнір, Ів. Марчишин, Николай Бурка, Олександер Шот, Юліян Волянський, Ірина Лончина. На зборах секретарював Петро Лисичак.

При помочі допомогового комітету зложили жертви:

Андрій Кулик $100; по $10: М. Марків, М. Павук; по $5: о. Л. Кушнір, Д. Білович, І. Сиванич, Й. Лещак, А. Дмитрик, І. Маркович, Н. Бас, Д. Марків, Е. Ліо, М. Ощипок, А. Гринюх; О. Шот ст. $3; по $2: О. Шот мол., Д. Циган, Ю. Білович, К. Ґалеспі, П. Леник, М. Храпко, М. Гошак, С. Ситар, Л. Пельц, А. Гловацький, М. Бурка; по $1: Г. Голяк, С. Вороновський, П. Войтович, Д. Яніцький, П. Лончина, П. Гавриляк, І. Чапельський, К. Хома, М. Потічний, І. Чухра, К. Василик, І. Волянський, А. Лещак, Ю. Вомянський, М. Семитковський, А. Ільків, М. Гнатко, А. Волянський, А. Мишта, С. Федощук, Г. Фещич, І. Кулик, М. Дорес, М. Калина, П. Катрич, А. Мельник, П. Лисиця ст., М. Білик, М. Устванич, Г. Френчак, М. Вайда, М. Френчак, М. Циган, П. Гаврила, М. Олющан, Й. Цимбала, Т. Френчак, С. Федячко, С. Федячко, С. Гаврила, М. Медвідь, І. Дмитрик ст., І. Олійник, В. Змійовський. Дрібними $1.25. В церкві підчас панахиди зібрано $21.35.

Разом зібрано $265.60, які вислано до Укр. Амер. Доп. Комітету в Філядельфії, Па.

Попередно укр. прав. громада вислала через Свободу $100, а гром. Мих. Марків $100 теж через Свободу. Разом вислано з укр. прав. громади $465.60.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Повідомляю членів Тов. ім. Івана Фра ка, від. 271, що я резиґную з секретарства у відділі з кінцем цего року. — В. Шабатура, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 6. Січня в годині 12:30 пополудні в Домі відділів У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Просимо членів прийти на час, бо буде звіт уряду, контр. комісії за 1945 рік і вибір уряду на 1946 рік. Члени, котрі не будуть на зборах, заплатять кару згідно з ухвалою. — Уряд.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Відділ 243 повідомляє, що уряд на 1946 рік є той самий: Лука Білик, предс.; Петро Романюк, кас.; Ілля Гавришків, рек. секр.; Василь Тупиця, фін. секр.; Михайло Семчишин і Петро Косцюк, контр. комісія. — В. Тупиця, фін. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. ..., повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори будуть відбуватися в першу пятницю кожного місяця, в год. 7:30 вечором. Уряд на 1946 рік є: Михайло Завіський, предс.; В. Гаравуз, заст.; Ч. Гнатик, секр.; Д. Вернеївський, заст.; І. Грубяк, кас.; М. Гаравуз, заст.; С. Ваврів, секр. відділу; Іван Поточняк, Петро Ґузий, контрольори; С. Вернеївський і Михайло Мидзан до прапорів; Петро Цар і Іван Коколюс до хорих; С. Юрчак полісман. — С. Ваврів, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. св. Володимира, від. 162, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 6. січня в У. Г. Клюбі на В. Лакаванa Еве., о год. 4. пополудні. Буде вибір уряду на 1946 рік і інші справи до полагодження. — І. Васильків, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Повідомляємо всіх членів, що **річні збори** Тов. ім. Вітовського, від. 301, відбудуться в неділю, 6. січня, в годині 1. пополудні, в парохіяльній сали при Оклей і Кортес вул. Просимо всіх членів прийти на означений час. Буде звіт і вибір уряду на 1946 рік та інші справи. — Л. Доманьчук, предс.; М. Горний, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Родичі й знайомі ІВАНА КОКОРУДЗА з села Верхобуж, пов. Золочів, що жиють в Америці, як хочуть знати про його долю, хай зголосяться на адресу: **Yeven Krowitsky, Sv. Bary 542nd F. A. Bn., A. P. O. 411, c|o Postmaster, New York, N. Y.**

ЛАЗОВСЬКИЙ АДАМ АНТОНОВИЧ, з села Якусовщина, пошукує стрийка, з того самого села, котрий жив у Ню Йорку. Писати: **Nicolas Yan, 247 Fg. St. Antoine, Paris 11.**

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 28. грудня 1945 р. померла в 65. році життя

АННА ДОВГАНЬ,

членкиця 204. відділу У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійна походила зі Сович, пов. Золочів, Зах. Україна. Полишила в смутку сина Михайла, невістку й внуку.

Похорон відбудеться в середу, 2. січня 1946, в год. 9, рано, з похоронного заведення П. Яреми до укр. катол. церкви св. Юра, відтак на цвинтар. — В. Їй П.!

Просимо членів взяти участь у похороні.

М. Близняк, секр.

Дня 27. грудня 1945 р. помер у 58. році життя

ДМИТРО ШТОҐРИН

секретар і організатор відділу 166 У. Н. Союзу в Патставн, Па.

Покійний походив з Новосілок, повіту Бучач. Похорон відбувся ві второк, 1. січня 1946.

Покійний брав визначну участь у громадському життю в Філядельфії в початках 1920-тих років, а як гол. секретар „Провидіння" увійшов о склад уряду Обєднання Українських Організацій, створеного на Українськім Національнім Конгресі в 1922. році і був першим його секретарем. Відзначався поетичною вдачею і писав принагідні вірші, які містив в різних календарях, між ними і в календарах У. Н. Союзу. Крім цього видав збірку поезій у Філядельфії. — И. Й. П.!

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

СТІННІ КАЛЄНДАРІ

ВЖЕ МАЄМО КАЛЄНДАРІ на 1946 рік.

Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибою.

● **КАЛЄНДАРІ** продаємо подрібно у гуртовно, для шторників і організацій друкуємо на календарях їх фірму. Ціна одного календаря з пересилкю 30 ц. 12 календарів $3.00. 25 календарів $5.00. 50 канлендарів $9.00. 100 календарів $16.00.

● **РІЗДВЯНІ КАРТКИ** „Христос Раждається, в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозин 60 ц. 50 карток $1.75. 100 карток $3.00 з пересилкою.

● **ЕЛЄКТРИЧНА ЛЯМПА** зроблена з гавайських і філіпінських мушлів, щось нового, при кожній лямпі гарна фіґурка. Ціна з пересилкою $2.00

● **ШАЛІНОВА ХУСТКА.** з чистої вовни, біла. Ціна $2.00.

● **СТЕМПОВАНА** на канві подушка на канапу, дуже гарний взорець в кількох красках, разом з нитками $2.00.

● **ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЯ** рожі, до квіток ґрос $1.80.

● **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50¢.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ,** природне средство припоручають тим, що терплять на впертий кашель, біль горла задуху. Пачка коштує 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ.** Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНІ КОРІННЯ,** на нестравність. Добре також на запах до горівки. Пачка 50¢.

Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St.,
New York 3, N. Y.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі.
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131



МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE, corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ЦІЛКОМ ПЕВНО

Чи ми можемо услужити за невеличку суму? Можемо! Цеї заяви не можна висловити виразніще, бо ми кажемо твердо: наша услуга для кожного, без уваги на його матеріяльні обставини.

Фінансові справи не є перепоною, щоби нас відвідати.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
Обслугує українців у Джерзі Сіті і Байоні вже понад 25 років.
34 E. 25th St., BAYONNE, N. J.
Phone: BAyonne 3-0540



РІЗДВЯНІ КОЛЬОРОВІ КАРТКИ

з українськими взорами і святочними желаннями

Отсим повідомляємо всіх, що Адміністрація „Свободи" має на продаж НОВІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ (з ковертами) з українськими взорами в кольорах і з гарними колядками.

Ціна 10 ц. за одну картку.

Належитість треба залучити з замовленням. (На С. О. D. не принимаємо тому, що почтова оплата висока.)

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

КОЛЯДИ — і — ЩЕДРІВКИ
—: на :—
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
— і —
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних.
Ціна 35 центів.
Замовлення враз з належітістю слати до:
"Svoboda"
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1305. Жалюгідна примана.



Скоро Конрад почав приходити до здоровля, Джена завважала, що він залюблювався у ній.



Не бачивши ніколи перед тим білої дівчини, Конрад був наче дитина у висловлюванню свого подиву для неї. „Якаж ти гарна" — він зідхав.



Джена потішала свого пацієнта, аж одного дня Конрад заговорив невинно: „Поцілуй мене".



Коли вона відступила від нього, він попав у лють, наче розпещена дитина.